EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 23.5.2022
COM(2022) 615 final

Suositus

NEUVOSTON SUOSITUS

Irlannin vuoden 2022 kansallisesta uudistusohjelmasta sekä samassa yhteydessä annettu Irlannin vuoden 2022 vakausohjelmaa koskeva neuvoston lausunto

{SWD(2022) 615 final} - {SWD(2022) 640 final}

Suositus

NEUVOSTON SUOSITUS

Irlannin vuoden 2022 kansallisesta uudistusohjelmasta sekä samassa yhteydessä annettu Irlannin vuoden 2022 vakausohjelmaa koskeva neuvoston lausunto

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 121 artiklan 2 kohdan ja 148 artiklan 4 kohdan,

ottaa huomioon julkisyhteisöjen rahoitusaseman valvonnan sekä talouspolitiikan valvonnan ja yhteensovittamisesta 7 päivänä heinäkuuta 1997 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1466/97[1] ja erityisesti sen 5 artiklan 2 kohdan,

ottaa huomioon makrotalouden epätasapainon ennalta ehkäisemisestä ja korjaamisesta 16 päivänä marraskuuta 2011 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1176/2011[2] ja erityisesti sen 6 artiklan 1 kohdan,

ottaa huomioon Euroopan komission suosituksen,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin päätöslauselmat,

ottaa huomioon Eurooppa-neuvoston päätelmät,

ottaa huomioon työllisyyskomitean lausunnon,

ottaa huomioon talous- ja rahoituskomitean lausunnon,

ottaa huomioon sosiaalisen suojelun komitean lausunnon,

ottaa huomioon talouspoliittisen komitean lausunnon,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/241[3], jolla perustettiin elpymis- ja palautumistukiväline, tuli voimaan 19 päivänä helmikuuta 2021. Elpymis- ja palautumistukivälineestä tarjotaan rahoitustukea uudistusten ja investointien toteuttamiseen eli kyse on unionin rahoittamasta finanssipoliittisesta elvytyksestä. Tukivälineellä edistetään talouden elpymistä ja erityisesti vihreää ja digitaalista siirtymää tukevien kestävien ja kasvua lisäävien uudistusten ja investointien toteuttamista sekä vahvistetaan jäsenvaltioiden talouksien palautumiskykyä ja

[1] EYVL L 209, 2.8.1997, s. 1.
[2] EUVL L 306, 23.11.2011, s. 25.
[3] Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/241, annettu 12 päivänä helmikuuta 2021, elpymis- ja palautumistukivälineen perustamisesta (EUVL L 57, 18.2.2021, s. 17).

potentiaalista kasvua. Se auttaa myös vahvistamaan julkisen talouden kestävyyttä ja vauhdittamaan kasvua ja työpaikkojen luomista keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä. Elpymis- ja palautumistukivälineen mukainen enimmäisrahoitusosuus jäsenvaltiota kohti päivitettiin XX päivänä kesäkuuta 2022 asetuksen (EU) 2021/241 11 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

(2) Komissio hyväksyi 24 päivänä marraskuuta 2021 vuotuisen selvityksen kestävästä kasvusta. Hyväksyminen käynnisti vuoden 2022 talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson. Selvityksessä otettiin asianmukaisesti huomioon Portossa toukokuussa 2021 pidetyssä sosiaalialan huippukokouksessa vahvistettu yhteinen sitoumus jatkaa Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission 17 päivänä marraskuuta 2017 julistaman Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin täytäntöönpanoa. Eurooppa-neuvosto hyväksyi 25 päivänä maaliskuuta 2022 painopisteet vuoden 2022 kestävän kasvun selvitystä varten. Komissio hyväksyi 24 päivänä marraskuuta 2021 asetuksen (EU) N:o 1176/2011[4] perusteella myös varoitusmekanismia koskevan kertomuksen, jossa se katsoi, että Irlanti kuuluu niihin jäsenvaltioihin, joista laadittaisiin perusteellinen tarkastelu. Samana päivänä komissio hyväksyi lisäksi euroalueen talouspolitiikkaa koskevan suosituksen neuvoston suositukseksi sekä ehdotuksen vuoden 2022 yhteiseksi työllisyysraportiksi, jossa analysoidaan työllisyyspolitiikan suuntaviivojen ja Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin periaatteiden täytäntöönpanoa. Neuvosto hyväksyi edellisen 5 päivänä huhtikuuta 2022 ja jälkimmäisen 14 päivänä maaliskuuta 2022.

(3) Geopoliittinen ja taloudellinen tilanne on muuttunut merkittävästi Venäjän hyökättyä Ukrainaan maailmanlaajuisen pandemian jälkimainingeissa. Hyökkäyksen vaikutus jäsenvaltioiden talouksiin on näkynyt esimerkiksi energian ja elintarvikkeiden hintojen nousuna ja kasvunäkymien heikentymisenä. Energian hintojen nousu vaikuttaa erityisesti kaikkein haavoittuvimpiin kotitalouksiin, jotka ovat energiaköyhiä tai vaarassa joutua energiaköyhyyteen. EU:hun on myös virrannut ennennäkemätön määrä Ukrainasta pakenevia. Tilapäistä suojelua koskeva direktiivi otettiin tässä tilanteessa 4 päivänä maaliskuuta 2022 ensimmäistä kertaa käyttöön[5]. Ukrainasta pakeneville myönnetään direktiivin perusteella oikeus oleskella laillisesti EU:ssa sekä oikeus hakeutua koulutukseen, työmarkkinoille ja terveydenhuoltoon, saada asunto ja käyttää sosiaalipalveluita.

(4) Koska taloudellinen ja geopoliittinen tilanne on muuttumassa nopeasti, vuonna 2022 aloitetaan uudelleen talouspolitiikan eurooppalaiseen ohjausjaksoon kuuluva laaja talous- ja työllisyyspolitiikan koordinointi, ja ohjausjaksoa kehitetään elpymis- ja palautumistukivälineen toteuttamisvaatimusten mukaisesti siten kuin vuotta 2022 koskevassa vuotuisessa selvityksessä kestävästä kasvusta selostetaan. Hyväksyttyjen elpymis- ja palautumissuunnitelmien täytäntöönpano on olennaisen tärkeää talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson ensisijaisten tavoitteiden saavuttamisen kannalta, koska suunnitelmat kokonaisuudessaan tai merkittävältä osin kohdistuvat

[4] Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1176/2011, annettu 16 päivänä marraskuuta 2011, makrotalouden epätasapainon ennalta ehkäisemisestä ja korjaamisesta (EUVL L 306, 23.11.2011, s. 25).

[5] Neuvoston täytäntöönpanopäätös (EU) 2022/382, annettu 4 päivänä maaliskuuta 2022, Ukrainasta siirtymään joutuneiden henkilöiden joukoittaisen maahantulon tilanteen toteamisesta direktiivin 2001/55/EY 5 artiklan nojalla ja sen seurauksena tilapäisen suojelun antamisesta (EUVL L 71, 4.3.2022, s. 1).

vuosien 2019 ja 2020 ohjausjaksoilla annettuihin maakohtaisiin suosituksiin. Vuosien 2019 ja 2020 maakohtaiset suositukset ovat yhtä lailla tärkeitä, kun elpymis- ja palautumissuunnitelmia tarkistetaan, päivitetään tai muutetaan asetuksen (EU) 2021/241 14, 18 ja 21 artiklan mukaisesti, niiden maakohtaisten suositusten lisäksi, joita on mahdollisesti annettu muokatun suunnitelman toimittamispäivään mennessä.

(5) Yleinen poikkeuslauseke on ollut aktivoituna maaliskuusta 2020[6]. Komissio katsoi 3 päivänä maaliskuuta 2021 antamassaan tiedonannossa[7], että päätös yleisen poikkeuslausekkeen deaktivoinnista tai sen soveltamisen jatkamisesta olisi tehtävä laatimalla talouden tilasta kokonaisarvio, jossa keskeisenä määrällisenä kriteerinä on talouden toimeliaisuuden taso EU:ssa tai euroalueella verrattuna kriisiä edeltäneeseen (vuoden 2019 lopun) tasoon. Talousnäkymien lisääntynyt epävarmuus ja suuret heikkenemisriskit sodan jatkuessa Euroopassa, ennennäkemätön energian hintojen nousu ja jatkuvat toimitusketjujen häiriöt edellyttävät vakaus- ja kasvusopimuksen yleisen poikkeuslausekkeen soveltamisen jatkamista vuonna 2023.

(6) Vuoden 2021 lähentymisohjelmasta 18 päivänä kesäkuuta 2021 annetun neuvoston lausunnon mukaisesti finanssipolitiikan viritystä mitataan tällä hetkellä parhaiten muutoksella perusmenoissa (ilman päätösperäisiä tulopuolen toimenpiteitä), joissa ei ole mukana covid-19-kriisiin liittyviä väliaikaisia hätätoimenpiteitä mutta joissa ovat mukana elpymis- ja palautumistukivälineen tuella, jota ei makseta takaisin, (avustuksilla) ja muilla EU:n varoilla rahoitettavat menot, suhteessa keskipitkän aikavälin potentiaaliseen kasvuun[8]. Sen arvioimiseksi, onko kansallinen finanssipolitiikka maltillista ja voidaanko sen koostumuksella edistää kestävää elpymistä, joka on sopusoinnussa vihreän siirtymän ja digitaalisen muutoksen kanssa, huomiota kiinnitetään finanssipolitiikan kokonaisviritystä laajemmin myös kansallisesti rahoitettujen[9] juoksevien perusmenojen (ilman päätösperäisiä tulopuolen toimenpiteitä ja covid-19-kriisiin liittyviä väliaikaisia hätätoimenpiteitä) ja investointien kehitykseen.

(7) Komissio hyväksyi 2 päivänä maaliskuuta 2022 tiedonannon, jossa annetaan laajaa finanssipoliittista ohjausta vuodeksi 2023 ja jolla pyritään tukemaan jäsenvaltioiden vakaus- ja lähentymisohjelmien valmistelua ja siten vahvistamaan politiikan koordinointia.[10] Komission mielestä vaikuttaa asianmukaiselta, että vuonna 2023 siirrytään talven 2022 talousennusteen makrotalouden näkymien perusteella kasvua tukevasta vuosien 2020–2022 finanssipolitiikan kokonaisvirityksestä pitkälti neutraaliin finanssipolitiikan kokonaisviritykseen, mutta samalla on oltava valmiina reagoimaan muuttuvaan taloustilanteeseen. Komissio ilmoitti, että vuotta 2023 koskevia finanssipoliittisia suosituksia olisi edelleen eriytettävä jäsenvaltiokohtaisesti,

---

6 Komission tiedonanto neuvostolle vakaus- ja kasvusopimuksen yleisen poikkeuslausekkeen aktivoinnista, Bryssel 20.3.2020, COM(2020) 123 final.

7 Komission tiedonanto neuvostolle ”Vuosi covid-19-pandemian alkamisesta – finanssipoliittiset toimet”, Bryssel 3.3.2021, COM(2021) 105 final.

8 Tässä suosituksessa esitetyt finanssipolitiikan viritystä ja sen osatekijöitä koskevat arviot ovat komission arvioita, jotka perustuvat komission kevään 2022 talousennusteen perustana oleviin oletuksiin. Komission arviot keskipitkän aikavälin potentiaalisesta kasvusta eivät sisällä myönteisiä vaikutuksia elpymis- ja palautumissuunnitelmaan kuuluvista uudistuksista, jotka voivat vauhdittaa potentiaalista kasvua.

9 Joita ei rahoiteta elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksilla ja muilla EU:n varoilla.

10 Komission tiedonanto neuvostolle Finanssipoliittinen ohjaus vuodeksi 2023, Bryssel 2.3.2022, COM(2022) 85 final.

ja niissä olisi otettava huomioon mahdolliset maiden väliset heijastusvaikutukset. Komissio kehotti jäsenvaltioita ottamaan tämän ohjauksen huomioon vakaus- ja lähentymisohjelmissaan. Komissio sitoutui seuraamaan tiiviisti talouden kehitystä ja mukauttamaan ohjaustaan tarvittaessa ja viimeistään talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson kevätpaketissa, jonka se esittää toukokuun 2022 lopussa.

(8) Vuotta 2023 koskevissa finanssipoliittisissa suosituksissa otetaan 2 päivänä maaliskuuta 2022 hyväksytyn finanssipoliittisen ohjauksen perusteella huomioon heikentyneet talousnäkymät, lisääntynyt epävarmuus ja muut heikkenemisriskit sekä talven talousennusteeseen verrattuna nopeampi inflaatio. Näiden seikkojen perusteella finanssipoliittisilla toimilla on lisättävä julkisia investointeja vihreään ja digitaaliseen siirtymään sekä energiaturvallisuuteen ja ylläpidettävä heikoimmassa asemassa olevien kotitalouksien ostovoimaa, jotta voidaan lievittää energian hinnan nousun vaikutuksia ja hillitä kerrannaisvaikutuksista johtuvia inflaatiopaineita kohdennettujen ja väliaikaisten toimenpiteiden avulla. Finanssipolitiikan on pysyttävä ketteränä, jotta sitä voidaan mukauttaa nopeasti muuttuviin olosuhteisiin, ja sitä on eriytettävä maittain finanssipoliittisen ja taloudellisen tilanteen mukaan ottaen huomioon muun muassa altistuminen kriisille ja Ukrainasta pakenevien maahantulo.

(9) Irlanti toimitti 28 päivänä toukokuuta 2021 komissiolle asetuksen (EU) 2021/241 18 artiklan 1 kohtaa noudattaen kansallisen elpymis- ja palautumissuunnitelmansa. Komissio on arvioinut asetuksen (EU) 2021/241 19 artiklan mukaisesti elpymis- ja palautumissuunnitelman merkityksellisyyttä, vaikuttavuutta, tehokkuutta ja johdonmukaisuutta asetuksen liitteessä V esitettyjä arviointia koskevia suuntaviivoja noudattaen. Neuvosto hyväksyi 8 päivänä syyskuuta 2021 päätöksen Irlannin elpymis- ja palautumissuunnitelmasta tehdyn arvion hyväksymisestä.[11] Rahoituserien maksamisen ehtona on asetuksen (EU) 2021/241 24 artiklan 5 kohdan mukaisesti tehty komission päätös siitä, että Irlanti on tyydyttävästi saavuttanut neuvoston täytäntöönpanopäätöksessä asetetut asiaankuuluvat välitavoitteet ja tavoitteet. Tyydyttävä saavuttaminen edellyttää, että edeltävien välitavoitteiden ja tavoitteiden saavuttaminen ei ole peruuntunut.

(10) Irlanti toimitti vuoden 2022 kansallisen uudistusohjelmansa 4 päivänä toukokuuta 2022 ja vuoden 2022 vakausohjelmansa 29 päivänä huhtikuuta 2022 asetuksen (EY) N:o 1466/97 4 artiklan mukaisesti. Ohjelmat on arvioitu yhdessä, jotta niiden keskinäiset yhteydet on voitu ottaa huomioon. Asetuksen (EU) 2021/241 27 artiklan mukaisesti vuoden 2022 kansallisessa uudistusohjelmassa otetaan huomioon myös Irlannin puolivuosittainen raportointi edistymisestä elpymis- ja palautumissuunnitelman täytäntöönpanossa.

(11) Komissio julkaisi 23 päivänä toukokuuta 2022 Irlantia koskevan vuoden 2022 maaraportin[12]. Siinä arvioitiin Irlannin edistymistä neuvoston vuosina 2019, 2020 ja 2021 hyväksymien asiaankuuluvien maakohtaisten suositusten noudattamisessa ja arvioitiin elpymisen ja palautumisen tulostaulun pohjalta, miten Irlanti on pannut elpymis- ja palautumissuunnitelman täytäntöön. Tämän analyysin perusteella maaraportissa määritettiin puutteita eli haasteita, joihin elpymis- ja palautumissuunnitelmalla ei vastata lainkaan tai joihin vastataan vain osittain, sekä

[11] Neuvoston täytäntöönpanopäätös, annettu 8 päivänä syyskuuta 2021, Irlannin elpymis- ja palautumissuunnitelmasta tehdyn arvion hyväksymisestä (ST 11046/21 + ADD 1);

[12] SWD(2022) 615 final.

uusia ja kehittymässä olevia haasteita, kuten haasteet, jotka johtuvat Venäjän hyökkäyksestä Ukrainaan. Maaraportissa arvioitiin myös Irlannin edistymistä Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin täytäntöönpanossa, työllisyyttä, osaamista ja köyhyyden vähentämistä koskevien EU:n yleistavoitteiden saavuttamisessa sekä YK:n kestävän kehityksen tavoitteisiin pääsemisessä.

(12) Komissio on tehnyt asetuksen (EU) N:o 1176/2011 5 artiklan nojalla Irlannista perusteellisen tarkastelun, jonka tulokset se julkaisi 23 päivänä toukokuuta 2022.[13] Komissio päätteli, että Irlannilla ei enää ole epätasapainoja, jotka liittyvät suureen yksityiseen, julkiseen ja ulkomaiseen velkaan. Julkisen ja yksityisen velkaantumisen sekä ulkomaisten nettovelkojen vähentämisessä on edistytty merkittävästi sekä ennen pandemiaa että sen jälkeen.

(13) Neuvosto suositti 20 päivänä heinäkuuta 2020, että Irlanti toteuttaisi vuosina 2020 ja 2021 yleisen poikkeuslausekkeen huomioon ottaen kaikki tarvittavat toimenpiteet pandemian torjumiseksi, talouden ylläpitämiseksi ja alkavan elpymisen tukemiseksi. Se suositti myös, että Irlanti harjoittaisi taloustilanteen salliessa finanssipolitiikkaa, jonka tavoitteena on saavuttaa maltillisella tasolla oleva julkisen talouden rahoitusasema keskipitkällä aikavälillä ja varmistaa velkakestävyys, samalla kun lisätään investointeja. Vuonna 2021 Irlannin julkisen talouden alijäämä supistui Eurostatin vahvistamien tietojen mukaan 1,9 prosenttiin suhteessa BKT:hen, kun se vuonna 2020 oli ollut 5,1 prosenttia. Irlannin finanssipoliittiset toimet tukivat talouden elpymistä vuonna 2021, ja väliaikaiset hätätoimenpiteet vähenivät vuosien 2020 ja 2021 välillä 3,3 prosentista 2,7 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Irlannin vuonna 2021 toteuttamat toimenpiteet ovat 20 päivänä heinäkuuta 2020 annetun neuvoston suosituksen mukaisia. Hallituksen vuosina 2020 ja 2021 hyväksymät päätösperäiset julkisen talouden toimenpiteet olivat enimmäkseen väliaikaisia, tai niiden vaikutus kompensoidaan tasapainottavilla toimenpiteillä. Eurostatin vahvistamien tietojen mukaan julkinen velka oli 56,0 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2021.

(14) Vuoden 2022 vakausohjelmassa esitettyjen julkisen talouden kehitysarvioiden perustana oleva makrotalouden skenaario on realistinen. Hallitus ennustaa reaalisen BKT:n kasvavan 6,4 prosenttia vuonna 2022 ja 4,4 prosenttia vuonna 2023. Komission kevään 2022 talousennusteessa puolestaan reaalisen BKT:n kasvu on vuonna 2022 heikompaa, 5,4 prosenttia, ja vuonna 2023 samantasoista, 4,4 prosenttia, mikä johtuu pääasiassa heikommista yksityisen kulutuksen ja viennin näkymistä vuonna 2022. Hallitus ennakoi vuoden 2022 vakausohjelmassaan julkisen talouden nimellisen alijäämän supistuvan 0,4 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2022 ja kääntyvän 0,2 prosentin ylijäämäksi vuonna 2023. Vuonna 2022 supistuminen johtuu pääasiassa talouden toimeliaisuuden voimakkaasta kasvusta ja useimpien hätätoimenpiteiden lakkaamisesta. Julkisen talouden velan odotetaan ohjelman mukaan supistuvan 50,1 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2022 ja 46,3 prosenttiin vuonna 2023. Ennusteen koontipäivänä tiedossa olevien politiikkatoimien perusteella komission kevään 2022 talousennusteen mukaan julkinen talous on vuonna 2022 alijäämäinen 0,5 prosenttia suhteessa BKT:hen ja vuonna 2023 0,4 ylijäämäinen suhteessa BKT:hen. Tämä vastaa vuoden 2022 vakausohjelmassa ennakoitua rahoitusasemaa.

[13] SWD(2022) 634 final.

Komission kevään 2022 talousennusteessa julkisen talouden velka suhteessa BKT:hen on samankaltainen, 50,3 prosenttia vuonna 2022 ja 45,5 prosenttia vuonna 2023.

Komission kevään 2022 talousennusteen perusteella keskipitkän aikavälin potentiaalisen tuotannon kasvun (10 vuoden keskiarvon) arvioidaan olevan 6,6 prosenttia. Arviossa ei kuitenkaan ole otettu huomioon elpymis- ja palautumissuunnitelmaan sisältyviä uudistuksia, jotka voivat vauhdittaa Irlannin talouden potentiaalista kasvua.

(15) Hallitus on vuonna 2022 luopunut suurimmasta osasta covid-19-kriisin takia toteutetuista toimenpiteistä, joten väliaikaisten hätätilanteen tukitoimenpiteiden ennakoidaan supistuvan 0,6 prosenttiin vuonna 2022, kun ne vuonna 2021 olivat 2,7 prosenttia suhteessa BKT:hen. Energian hintojen nousun taloudellisten ja sosiaalisten vaikutusten torjumiseksi hyväksytyt toimenpiteet vaikuttavat julkisen talouden alijäämään. Komission kevään 2022 talousennusteen mukaan kyseiset toimenpiteet ovat suhteessa BKT:hen 0,2 prosenttia vuonna 2022 ja 0,0 prosenttia vuonna 2023[14]. Nämä toimenpiteet koostuvat pääasiassa sosiaalisista tulonsiirroista köyhemmille kotitalouksille ja energiankulutuksesta kannettavien välillisten verojen kevennyksistä. Toimenpiteiden on ilmoitettu olevan pääosin väliaikaisia. Jos energian hinnat pysyvät kuitenkin korkeina myös vuonna 2023, joitakin näistä toimenpiteistä saatetaan jatkaa. Osaa näistä toimenpiteistä ei ole kohdennettu. Tällaisia ovat etenkin kaikille kotitalouksille maksettava sähkölaskuhyvitys ja yleiset valmisteverojen kevennykset. Julkisen talouden alijäämään vaikuttavat myös kustannukset, joita aiheutuu tilapäisen suojelun tarjoamisesta Ukrainasta paenneille. Komission kevään 2022 talousennusteen mukaan kyseiset kustannukset ovat suhteessa BKT:hen 0,1 prosenttia vuonna 2022 ja 0,1 prosenttia vuonna 2023[15].

(16) Neuvosto suositti 18 päivänä kesäkuuta 2021, että Irlanti[16] varmistaa, että finanssipolitiikan viritys on vuonna 2022 edelleen kasvua tukeva, elpymis- ja palautumistukivälineen tarjoama sysäys mukaan lukien, ja jatkaa kansallisesti rahoitettuja investointeja. Se suositti myös, että Irlanti harjoittaisi taloustilanteen salliessa finanssipolitiikkaa, jonka tavoitteena on saavuttaa maltillisella tasolla oleva julkisen talouden rahoitusasema keskipitkällä aikavälillä ja varmistaa julkisen talouden kestävyys keskipitkällä aikavälillä, ja samalla lisäisi investointeja kasvupotentiaalin parantamiseksi.

(17) Komission kevään 2022 talousennusteen ja Irlannin vuoden 2022 vakausohjelmaan sisältyvien tietojen perusteella finanssipolitiikan virityksen ennakoidaan vuonna 2022 olevan neuvoston suosituksen mukaisesti elvyttävä –0,3 prosenttia suhteessa

---

14 Luvut kuvaavat syksyn 2021 jälkeen toteutettujen toimenpiteiden vuotuisia talousarviokustannuksia, mukaan lukien juoksevat tulot ja menot sekä mahdolliset pääomamenoja koskevat toimenpiteet.

15 Ukrainasta EU:hun pakenevien kokonaismäärän oletetaan nousevan asteittain 6 miljoonaan vuoden 2022 loppuun mennessä, ja arvio heidän maantieteellisestä sijoittautumisestaan perustuu tämänhetkisen maahanmuuttajayhteisön kokoon, vastaanottavan jäsenvaltion suhteelliseen väkilukuun ja siihen, mihin Ukrainasta paenneet ovat tosiasiallisesti sijoittautuneet maaliskuusta 2022 alkaen. Arviot talousarviokustannuksista henkeä kohti perustuvat komission yhteisen tutkimuskeskuksen Euromod-mikrosimulaatiomalliin, jossa otetaan huomioon sekä käteisetuudet, joihin maahan tulleilla voi olla oikeus, että luontoissuoritukset, kuten koulutus ja terveydenhuolto.

16 Neuvoston suositus, annettu 18 päivänä kesäkuuta 2021, jolla annetaan neuvoston lausunto Irlannin vuoden 2021 vakausohjelmasta, EUVL C 304, 29.7.2021, s. 28.

BKT:hen[17]. Irlanti aikoo jatkaa elpymisen tukemista hyödyntämällä elpymis- ja palautumistukivälinettä lisäinvestointien rahoittamiseen neuvoston suosituksen mukaisesti. Elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksilla ja muilla EU:n varoilla rahoitettavien menojen positiivisen vaikutuksen talouden toimeliaisuuteen arvioidaan pysyvän vuoteen verrattuna 2021 vakaana. Kansallisesti rahoitettavilla investoinneilla ennakoidaan olevan finanssipolitiikan viritykseen elvyttävä vaikutus, joka on 0,3 prosenttiyksikköä vuonna 2022[18]. Sen vuoksi Irlanti suunnittelee jatkavansa kansallisesti rahoitettuja investointeja neuvoston suosituksen mukaisesti. Kansallisesti rahoitettujen juoksevien perusmenojen kasvulla (ilman uusia tulopuolen toimenpiteitä) taas ennakoidaan vuonna 2022 olevan finanssipolitiikan kokonaisviritykseen pitkälti neutraali vaikutus, joka on 0,0 prosenttiyksikköä. Tähän sisältyy niiden toimenpiteiden lisävaikutus, joilla puututaan energian hintojen nousun taloudellisiin ja sosiaalisiin vaikutuksiin (0,2 prosenttia suhteessa BKT:hen).

(18) Vuonna 2023 finanssipolitiikan viritys on komission kevään 2022 talousennusteen mukaan 1,8 prosenttia suhteessa BKT:hen olettaen, että politiikka säilyy muuttumattomana[19]. Irlannin ennakoidaan jatkavan elpymis- ja palautumistukivälineen avustusten käyttöä vuonna 2023 elpymistä tukevien lisäinvestointien rahoittamiseen. Elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksilla ja muilla EU:n varoilla rahoitettavien menojen positiivisen vaikutuksen talouden toimeliaisuuteen arvioidaan pysyvän vuoteen verrattuna 2022 vakaana. Kansallisesti rahoitettavilla investoinneilla ennakoidaan olevan finanssipolitiikan viritykseen neutraali vaikutus, joka on 0,0 prosenttiyksikköä vuonna 2023[20]. Kansallisesti rahoitettujen juoksevien perusmenojen kasvulla (ilman uusia tulopuolen toimenpiteitä) taas ennakoidaan vuonna 2023 olevan finanssipolitiikan kokonaisviritykseen kiristävä vaikutus, joka on 1,8 prosenttiyksikköä. Tähän sisältyy energian hintojen nousuun liittyvien toimenpiteiden asteittaisen lakkauttamisen vaikutus (0,2 prosenttia suhteessa BKT:hen).

(19) Vuoden 2022 vakausohjelmassa julkisen talouden ylijäämän odotetaan olevan 1,2 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2024 ja 1,4 prosenttia vuoteen 2025 mennessä. Julkisen talouden alijäämän ennakoidaan siis pysyvän alle 3 prosentissa suhteessa BKT:hen ohjelmakauden aikana. Näissä ennusteissa oletetaan perusmenojen kasvun olevan enintään 5 prosenttia vuodessa. Ohjelman mukaan julkisen talouden velan suhteessa BKT:hen odotetaan vuoteen 2025 mennessä supistuvan, nimittäin 43,8 prosenttiin vuonna 2024 ja edelleen 40,7 prosenttiin vuonna 2025. Komission analyysin perusteella velkakestävyysriskit vaikuttavat keskipitkällä aikavälillä vähäisiltä.

(20) Eläkejärjestelmän kokonaisalijäämän odotetaan kasvavan pitkällä aikavälillä, kun eläkemenot kasvavat vuodesta 2019 suhteutettuna BKT:hen 4,6 prosentista 7,6

---

17 Negatiivinen (positiivinen) indikaattorin arvo tarkoittaa, että perusmenojen kasvu on suurempi (pienempi) kuin keskipitkän aikavälin talouskasvu, mikä osoittaa finanssipolitiikan olevan elvyttävää (kiristävää).

18 Muilla kansallisesti rahoitetuilla pääomamenoilla ennakoidaan olevan neutraali vaikutus, joka on 0,0 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen.

19 Negatiivinen (positiivinen) indikaattorin arvo tarkoittaa, että perusmenojen kasvu on suurempi (pienempi) kuin keskipitkän aikavälin talouskasvu, mikä osoittaa finanssipolitiikan olevan elvyttävää (kiristävää).

20 Muilla kansallisesti rahoitetuilla pääomamenoilla ennakoidaan olevan neutraali vaikutus, joka on 0,0 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen.

prosenttiin vuonna 2070. Riippumaton eläkelautakunta on antanut useita suosituksia valtion eläkejärjestelmän rahoituksen kestävyyden parantamiseksi.

(21) Elpymis- ja palautumissuunnitelma sisältää asetuksen (EU) 2021/241 19 artiklan 3 kohdan b alakohdan ja liitteessä V olevan 2.2 kriteerin mukaisesti laajan joukon toisiaan vahvistavia uudistuksia ja investointeja, jotka on määrä toteuttaa vuoteen 2026 mennessä. Ne auttavat vastaamaan kaikkiin tai merkittävään osaan niistä taloudellisista ja sosiaalisista haasteista, jotka tuodaan esiin neuvoston Irlannin talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson yhteydessä vuosina 2019 ja 2020 antamissa maakohtaisissa suosituksissa sekä niissä maakohtaisissa suosituksissa, joita on mahdollisesti annettu suunnitelman hyväksymispäivään mennessä. Suunnitelmassa keskitytään erityisesti vihreää ja digitaalista siirtymää helpottaviin uudistuksiin ja investointeihin sekä aktiivisen työmarkkinoille integroitumisen tukemiseen ja täydennyskoulutukseen. Investoinnit auttavat toteutusvalmiiden julkisten investointihankkeiden aikaistamisessa sekä edistävät yksityistä investoimista ja suorempien rahoitusvälineiden käyttöä tutkimuksen ja innovoinnin edistämiseksi. Lisäksi suunnitelmassa sitoudutaan uudistuksiin, jotka koskevat yhteiskunnan tukemaa ja kohtuuhintaista asumista, eläkkeitä, terveydenhuoltoa ja yrittäjyyden sääntelyesteitä. Samalla otetaan käyttöön toimenpiteitä, joiden odotetaan osaltaan vastaavan rahanpesuun ja aggressiiviseen verosuunnitteluun liittyviin haasteisiin.

(22) Irlannin elpymis- ja palautumissuunnitelman täytäntöönpanon odotetaan myötävaikuttavan siihen, että vihreän ja digitaalisen siirtymän eteneminen jatkuu. Ilmastotavoitteita tukevien toimenpiteiden osuus Irlannin suunnitelman kokonaismäärärahoista on 42 prosenttia, ja digitaalisia tavoitteita tukevien toimenpiteiden osuus on 32 prosenttia. Elpymis- ja palautumissuunnitelman täysimittainen täytäntöönpano siihen kuuluvien välitavoitteiden ja tavoitteiden mukaisesti auttaa Irlantia toipumaan nopeasti covid-19-kriisin seurauksista ja vahvistaa samalla sen palautumiskykyä. Työmarkkinaosapuolten ja muiden asiaankuuluvien sidosryhmien järjestelmällinen osallistuminen on edelleen tärkeää, jotta elpymis- ja palautumissuunnitelman ja sitä laajemmin muun talous- ja työllisyyspolitiikan täytäntöönpano onnistuu ja jotta voidaan varmistaa laaja sitoutuminen politiikan yleiseen linjaan.

(23) Irlanti ei ole vielä virallisesti toimittanut kumppanuussopimusta ja muita koheesiopolitiikan ohjelma-asiakirjoja.[21] Irlannin on otettava vuosien 2021–2027 koheesiopolitiikan rahastojen ohjelmasuunnittelussa huomioon asiaankuuluvat maakohtaiset suositukset noudattaen 24 päivänä kesäkuuta 2021 annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2021/1060. Tämä on edellytys sille, että koheesiopolitiikan rahastoista saatavan taloudellisen tuen vaikuttavuus paranee ja sen tuoma lisäarvo on mahdollisimman suuri ja että samalla edistetään koordinointia, täydentävyyttä ja yhtenäisyyttä näiden rahastojen ja muiden unionin välineiden ja rahastojen välillä. Elpymis- ja palautumistukivälineen ja koheesiopolitiikan ohjelmien

[21] Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/1060, annettu 24 päivänä kesäkuuta 2021, Euroopan aluekehitysrahastoa, Euroopan sosiaalirahasto plussaa, koheesiorahastoa, oikeudenmukaisen siirtymän rahastoa ja Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahastoa koskevista yhteisistä säännöksistä ja varainhoitosäännöistä sekä turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahastoa, sisäisen turvallisuuden rahastoa ja rajaturvallisuuden ja viisumipolitiikan rahoitusvälinettä koskevista varainhoitosäännöistä. EUVL L 231, 30.6.2021, s. 159.

täytäntöönpanon onnistuminen edellyttää myös investointien pullonkaulojen poistamista, jotta voidaan tukea vihreää ja digitaalista siirtymää sekä tasapainoista aluekehitystä.

(24) Niiden taloudellisten ja sosiaalisten haasteiden lisäksi, joihin elpymis- ja palautumissuunnitelmalla vastataan, Irlannilla on useita lisähaasteita, jotka liittyvät kiertotalouteen ja jätevesiin. Jätettä syntyy Irlannissa lähes 25 prosenttia EU:n keskiarvoa enemmän. Maa on EU:n viidenneksi suurin yhdyskuntajätteen tuottaja henkeä kohti. Edistyminen kierrätysasteen kasvattamisessa on hidastunut viime vuosina, ja jätteen poltto on lisääntynyt merkittävästi. Kiertomateriaalien käyttöaste oli Irlannissa 1,8 prosenttia vuonna 2020 eli selvästi alle EU:n keskiarvon, joka oli 12,8 prosenttia. Tarvitaan lisää kannustimia ja investointeja, jotta Irlanti voi panna täytäntöön kunnianhimoisemman jäte- ja kiertotalousstrategian ja välttää liiallisen polttokapasiteetin luomista. Enemmän on tehtävä materiaalien koko elinkaaren kattavien kiertotalouden toimintamallien tukemiseksi, jotta voidaan vähentää jätettä ja resurssien kulutusta. Vaikka jätevesihuoltoon tehtävien investointien helpottamisessa on edistytty jonkin verran, alle 50 prosenttia Irlannin jätevesistä käsitellään EU:n lainsäädännön mukaisesti. Merkittävin haitta pintaveden laadulle Irlannissa on sekä käsittelemättömästä jätevedestä että maataloudesta peräisin oleva liiallinen ravinnekuorma. Infrastruktuuria on parannettava huomattavasti, ja maataloudesta johtuvaa veden saastumista on valvottava entistä tiukemmin. Asianmukainen jätevesi-infrastruktuuri on myös keskeinen tekijä kansalaisten elämänlaadun ja terveysolojen parantamisessa. Lisäksi se edistää aluekehitystä, luo kestävää kasvua ja työpaikkoja ja hyödyttää matkailua.

(25) EU:n valtion- tai hallitusten päämiesten Versailles’n julistuksessa antaman toimeksiannon mukaisesti REPowerEU-suunnitelman tavoitteena on poistaa mahdollisimman pian asteittain Euroopan unionin riippuvuus Venäjältä tulevasta fossiilisten polttoaineiden tuonnista. Tätä varten määritetään vuoropuhelussa jäsenvaltioiden kanssa sopivimmat kansallisen, alueellisen ja EU:n tason hankkeet, investoinnit ja uudistukset. Näiden toimenpiteiden tavoitteena on vähentää riippuvuutta fossiilisista polttoaineista yleensä sekä siirtyä tuomaan fossiilisia polttoaineita muualta kuin Venäjältä.

(26) Vuoden 2020 tietojen mukaan Irlanti ei tuo raakaöljyä eikä kaasua Venäjältä. Irlannin riippuvuus venäläisestä hiilestä (22 % hiilen tuonnista) on pienempi kuin EU:n keskiarvo, ja lisäksi kiinteiden fossiilisten polttoaineiden osuus sen energiapaletista (7,6 %) on pienempi kuin EU:ssa keskimäärin. Vaikka Irlannin riippuvuus Venäjän öljystä ja kaasusta on EU:n keskiarvoa vähäisempää, Irlannin on nykyisessä geopoliittisessa tilanteessa ja energian korkeiden hintojen vuoksi entistä kiireellisemmin tehostettava toimiaan kansallisessa energia- ja ilmastosuunnitelmassa asetettujen uusiutuvaa energiaa koskevien tavoitteiden saavuttamiseksi. Irlannin ilmastotoimintasuunnitelma sisältää kunnianhimoisen tavoitteen maan energiajärjestelmän perusteellisesta muuttamisesta vuoteen 2030 mennessä. Sen ansiosta Irlanti voi vähentää kasvihuonekaasujen kokonaispäästöjä 51 prosentilla vuosina 2018–2030. Tarvittavat uudistukset ja muutoksen suuruusluokka asettavat huomattavia vaatimuksia aina tarvittavien julkisten ja yksityisten investointien turvaamisesta sitoumusten toteuttamiseen aikataulussa. Irlannin energiainfrastruktuuria on parannettava kokonaisvaltaisesti, jotta uusiutuvia energialähteitä voidaan hyödyntää mahdollisimman paljon ja Irlannin ilmastotavoitteet saavuttaa. Jotta voidaan vähentää riippuvuutta fossiilisista polttoaineista, on

ratkaisevan tärkeää luoda investointikehys, joka helpottaa investoimista vihreään energiaan ja kannustaa siihen. Uusiutuvien energialähteiden osalta kaavoitus- ja lupajärjestelmään liittyy edelleen haasteita, jotka liittyvät erityisesti rakennuslupamenettelyjen kestoon sekä pitkällisiin ja kalliisiin muutoksenhakumenettelyihin. Kaavoitus- ja lupajärjestelmän parantaminen varmistamalla, että kaavoitusprosessien kaikissa vaiheissa on käytettävissä asianmukaiset resurssit, ja virtaviivaistamalla yleistä kehystä voisi nopeuttaa laajamittaisia hankkeita ja siten vihreää siirtymää. Lisäksi ylikuormituksen vähentämiseksi on keskeistä laajentaa ja vahvistaa sähköverkkoa ja tukea infrastruktuuria keskeisissä paikoissa. Erityisesti uudet sähkönsiirtoyhdysjohdot naapurimaihin parantavat energian toimitusvarmuutta. Tarvitaan myös lisää varastointikapasiteettia ja laajamittaista sähköautojen latauspisteiden käyttöönottoa. Lisäksi kansallisen uusiutuvaa vetyä koskevan strategian kehittäminen auttaisi energiapaletin monipuolistamisessa.

(27) Energiatehokkuustoimenpiteillä on keskeinen rooli energian kulutuksen vähentämisessä. Suuria energiansäästöjä tarvitaan sekä Irlannin ilmastotavoitteiden että koko EU:n laajuisen kasvihuonekaasujen nettopäästöjen vähentämistä koskevan 55 prosentin tavoitteen saavuttamiseksi. Vaikka ilmastotoimintasuunnitelma on oikeansuuntainen, Irlanti on toistaiseksi jäljessä kasvihuonekaasupäästöjen vähentämisessä. Asettamalla energiatehokkuuden etusijalle ja pyrkimällä merkittäviin energiansäästöihin rakennuksissa Irlanti voisi vähentää riippuvuuttaan tuontienergiasta. Kasvava sähköajoneuvokanta voisi hyödyntää kotimaista sähköntuotantoa tuontipolttoaineen sijaan. Koska ilmastotoimintasuunnitelmaan sisältyy tavoite, jonka mukaan Irlannin liikenteessä on vuoteen 2030 mennessä miljoona sähköautoa, käyttöön on otettava merkittävä määrä uusia latauspisteitä. Kasvihuonekaasupäästöjen vähentämistä sekä uusiutuvan energian ja energiatehokkuuden lisäämistä koskevaa tavoitetasoa on tarpeen nostaa edelleen, jotta Irlanti olisi linjassa 55-valmiustavoitteiden kanssa.

(28) Nopeutettu siirtyminen ilmastoneutraaliuteen ja luopuminen fossiilisista polttoaineista aiheuttaa monilla aloilla huomattavia rakenneuudistuskustannuksia. Irlanti voi kuitenkin hyödyntää koheesiopolitiikan yhteydessä oikeudenmukaisen siirtymän mekanismia pienituloisille kuluttajille aiheutuvan rasituksen keventämiseksi alueilla, joilla vaikutukset ovat suurimmat. Lisäksi Irlanti voi hyödyntää Euroopan sosiaalirahasto plussaa parantaakseen työllistymismahdollisuuksia ja vahvistaakseen sosiaalista yhteenkuuluvuutta.

(29) Neuvosto on tutkinut vuoden 2022 vakausohjelman komission tekemän arvioinnin perusteella, ja sen lausunto[22] ilmenee jäljempänä esitettävästä suosituksesta 1.

(30) Koska euroalueen jäsenvaltioiden taloudet ovat tiiviisti yhteydessä toisiinsa ja koska ne myötävaikuttavat yhdessä talous- ja rahaliiton toimintaan, neuvosto on suosittanut, että euroalueen jäsenvaltiot toteuttavat – myös elpymis- ja palautumissuunnitelmiensa kautta – toimia noudattaakseen euroalueen talouspolitiikkaa koskevaa suositusta. Irlannin osalta tämä ilmenee erityisesti jäljempänä esitettävistä suosituksista 1 ja 2.

[22] Neuvoston asetuksen (EY) N:o 1466/97 5 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

SUOSITTAA, että Irlanti toteuttaa vuosina 2022 ja 2023 toimia, joilla se

1. varmistaa vuonna 2023, että kansallisesti rahoitettavien juoksevien menojen kasvu on linjassa kaiken kaikkiaan neutraalin finanssipolitiikan virityksen kanssa, kun otetaan huomioon jatkuva väliaikainen ja kohdennettu tuki energian hintojen noususta eniten kärsiville kotitalouksille ja yrityksille sekä Ukrainasta pakeneville ihmisille; on valmiina mukauttamaan juoksevia menoja tilanteen muuttuessa; lisää julkisia investointeja vihreään ja digitaaliseen siirtymään sekä energiaturvallisuuteen muun muassa elpymis- ja palautumistukivälineen, RePowerEU:n ja muiden EU:n varojen avulla; harjoittaa vuoden 2023 jälkeen finanssipolitiikkaa, jonka tavoitteena on saavuttaa maltillisella tasolla oleva julkisen talouden rahoitusasema keskipitkällä aikavälillä; reagoi ikääntymiseen liittyvien eläkemenojen odotettuun kasvuun varmistamalla valtion eläkejärjestelmän taloudellisen kestävyyden;

2. etenee elpymis- ja palautumissuunnitelmansa täytäntöönpanossa 8 päivänä syyskuuta 2021 annettuun neuvoston täytäntöönpanopäätökseen sisältyvien välitavoitteiden ja tavoitteiden mukaisesti; toimittaa vuosien 2021–2027 koheesiopolitiikan ohjelma-asiakirjat, jotta niistä komission kanssa käytävät neuvottelut voidaan saattaa päätökseen ja niiden täytäntöönpano voidaan aloittaa;

3. panostaa kiertotalouden edistämiseen; kehittää erityisesti sekä infrastruktuuria että politiikkoja, joilla ehkäistään jätteen syntymistä ja lisätään uudelleenkäytetyn ja kierrätetyn materiaalin käyttöä, ja kehittää toimivamman järjestelmän kierrätettävän jätteen, myös biohajoavan jätteen, erilliskeräystä varten; edistää turvallisempaa ja puhtaampaa jätevesikiertoa;

4. vähentää yleistä riippuvuutta fossiilisista polttoaineista; nopeuttaa uusiutuvan energian, erityisesti merituulivoiman, käyttöönottoa muun muassa uudistuksilla, jotka tehostavat kaavoitus- ja lupajärjestelmää erityisesti lyhentämällä menettelyjen kestoa; parantaa energiainfrastruktuuria, myös varastointia varten; varmistaa rakennusten pitkälle menevien perusparannusten nopean toteuttamisen; nopeuttaa liikenteen sähköistämistä muun muassa asentamalla latauspisteitä.

Tehty Brysselissä

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja